

การพัฒนาแนวทางการส่งเสริมงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

Development of Guidelines for Promotion of Internal Quality Assurance in School under the Primary Educational Service Area Office

พัชรา กาจุลศรี^{1*}, ชัญชัย วงศ์สิริสวัสดิ์² และอรรสา จรุงธรรม³

Patchara Kajunsee^{1*}, Chanchai Wongsirasawat² and Orasa Charoontham³

^{*1,2,3} สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปทุมธานี 13180

^{*1,2,3} Department of Innovation in Educational Administration, Faculty of Education, Valaya Alongkorn
Rajabhat University under the Royal Patronage, Pathum Thani 13180

Received : June 11, 2024 Revised : December 10, 2024 Accepted : December 12, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่องานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและพัฒนาแนวทางการส่งเสริมงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่องานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น คือ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 384 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ค่าความเชื่อมั่น 0.94 และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ระยะที่ 2 พัฒนาแนวทางการส่งเสริมงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวน 9 คน ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา 2 คน ผู้บริหารสถานศึกษา 3 คน ครู 2 คน และนักวิชาการ 2 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมิน และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.29) ระดับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ

ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.24) และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่องานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (X_1) การติดต่อสื่อสาร (X_3) โครงสร้างองค์การ (X_5) ทรัพยากรทางการศึกษา (X_2) สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $Z'_y = 0.547Z_1^* + 0.456Z_3^* + 0.204Z_5^* + 0.121Z_2^*$ และ 2) ผลการพัฒนาแนวทางการส่งเสริมงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา QA by PDCA + LCSR มีจำนวน 48 แนวทาง จำแนกเป็น (1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 6 แนวทาง (2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 9 แนวทาง (3) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 8 แนวทาง (4) ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 7 แนวทาง (5) ติดตามผลการนำผลการประเมินมาปรับปรุง 7 แนวทาง (6) จัดทำรายงานประกันคุณภาพการศึกษาประจำปี 5 แนวทาง (7) พัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง 6 แนวทาง โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็น ด้านความถูกต้องในภาพรวม มีความถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.29) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีค่าเฉลี่ยระหว่าง คือ 4.67 – 5.00 ด้านความเหมาะสมในภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.33) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.72 – 4.89 ด้านความเป็นไปได้ในภาพรวม มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.27) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.67 – 5.00 และด้านความเป็นประโยชน์ในภาพรวม มีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.29) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีค่าเฉลี่ยระหว่าง คือ 4.72 – 4.94

*พัชรา กาจุลศรี

E-mail : patchara.ka@vru.ac.th

คำสำคัญ : ปัจจัยการส่งเสริม, งานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

Abstract

The objectives of this mixed-methods study were to development of guidelines for promotion of internal quality assurance in school. The research was conducted in two steps. In the first step, Study the conditions and factors affecting quality assurance work within educational institutions. The sample included 384 teachers. The research elements are questionnaire. With a reliability coefficient of 0.94. Data were analysis using mean, standard deviation. And stepwise multiple regression analysis. In the second step, involved development of guidelines for promotion of internal quality assurance in school were developed. Informants included 9 experts in educational supervision, educational administration, teachers and academics. The tools used in the research were assessment forms. Data was analyzed using mean and standard deviation.

The research findings revealed that: 1) Conditions of quality assurance operations within educational institutions. Overall, it is at a high level ($\bar{X}$ =4.21, S.D.=0.29). The level of factors affecting quality assurance work within educational institutions. Overall, it is at a high level ($\bar{X}$ = 4.28, S.D. = 0.24) and factors affecting quality assurance work within educational institutions include. Leadership (X_1), communication (X_3), organizational structure (X_5), educational resources (X_2). The forecast equation in the form of standard scores is $Z'_y = 0.547Z_1^* + 0.456Z_3^* + 0.204Z_5^* + 0.121Z_2^*$ 2) Results of developing guidelines for promoting quality assurance work within educational institutions. QA_{by}PDCA + LCSR approach is used. In total, there were 48 guidelines. (1) Establish educational standards in 6 guidelines. (2) Create a plan to develop

the education management in 9 guidelines. (3) Carry out work according to the educational development plan in 8 guidelines. (4) Evaluate and inspect the quality of education in 7 guidelines. (5) Follow up on the use of evaluation results for improvement in 7 guidelines. (6) Prepare annual educational quality assurance reports in 5 guidelines. (7) Develop educational institutions to have continuous quality in 6 guidelines. Experts had an opinion that, overall, Accuracy It has the highest level of accuracy ($\bar{X}$ = 4.86, S.D. = 0.29) when considering each aspect. The average is between 4.67 - 5.00. Appropriateness It is appropriate at the highest level ($\bar{X}$ = 4.86, S.D. = 0.33) when considering each aspect. Has an average between 4.72 - 4.89. Feasibility There is a possibility at the highest level ($\bar{X}$ = 4.88, S.D. = 0.27) when considering each aspect. Has an average between 4.67- 5.00. And overall usefulness It is useful at the highest level ($\bar{X}$ = 4.85, S.D. = 0.29) when considering each aspect. The average value is between 4.72 - 4.94.

Keywords : Promotion Factors, Internal Quality Assurance in School, Primary Educational Service Area Office

1. บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้คนมีความรู้และคุณสมบัติต่าง ๆ ที่ช่วยให้คนนั้นอยู่รอดในโลกได้ เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัวและสังคมส่วนรวม (สมเด็จพระรัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2545) ดังนั้นคุณภาพการศึกษาจึงสะท้อนถึงคุณภาพคนที่เป็นผลผลิตของการจัดการศึกษาในบริบทของสังคมไทยปัจจุบันรูปแบบการศึกษาส่วนใหญ่เป็นการศึกษาในระบบ สถานศึกษาจึงเป็นหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานการณ์ปัจจุบันสถานศึกษามีความเหลื่อมล้ำแตกต่างกัน ในด้านงบประมาณ คุณภาพ บุคลากร ปัจจัยด้านผู้เรียนและปัจจัยอื่น ๆ การประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้หน้าที่ส่งเสริมและผลักดันให้กระบวนการทำงานของ

สถานศึกษาและบุคคลที่เกี่ยวข้องดำเนินการไปอย่างเป็นระบบเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพสร้างความมั่นใจให้กับนักเรียนผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมโดยรวมว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะพึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2561) และในหมวดที่ 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา โดยที่มาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก ส่วนระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงในส่วนที่เกี่ยวกับสถานศึกษาโดยตรง ซึ่งกำหนดไว้ในมาตรา 48 ว่าให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เห็นชอบให้คัดเลือกสถานศึกษาเพื่อรับรางวัล IQA AWARD ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการควบคุมและตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด ตามเจตนารมณ์ของกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ที่ประกาศไว้ โดยมีมอบรางวัล IQA AWARD แก่สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีระบบและกลไกการบริหารจัดการภายในได้บริบทตนเองได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ตามองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การกำหนด เป้าหมายมาตรฐานคุณภาพ 2) การขับเคลื่อนคุณภาพสู่มาตรฐาน 3) การประเมินความสำเร็จตามมาตรฐาน 4) การนำการเปลี่ยนแปลงสู่สถานศึกษาและการสร้างคุณค่าแก่งวงวิชาการและ 5) การเกิดวัฒนธรรมคุณภาพที่สะท้อนการพัฒนาที่ยั่งยืน ทำให้สถานศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาตามที่สถานศึกษากำหนดไว้ และดำเนินการจนเป็นวัฒนธรรมการทำงานส่งผลให้การจัดการศึกษามีผลสัมฤทธิ์ยอดเยี่ยมอย่างต่อเนื่อง ทำให้ได้รับการยอมรับจากสถานศึกษาอื่นในสังกัด ให้เป็นผู้นำด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และสามารถเป็นแบบอย่างเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของสถานศึกษาภายในสังกัดได้ สำหรับสถานศึกษาที่รับ

รางวัล IQA AWARD จะเป็นสถานศึกษาที่มีระบบและกลไกการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพระดับยอดเยี่ยม ตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สพฐ. วิถีใหม่ วิถีคุณภาพ และเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎกระทรวงที่ประกาศไว้ ในการดำเนินการติดตามประเมินผลการขับเคลื่อน นโยบาย จุดเน้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ เป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญของการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นเครื่องมือของการบริหารจัดการที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องจากนโยบายที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดไว้ โดยการติดตามประเมินผลจะช่วยกระตุ้น ส่งเสริม สนับสนุนการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติจริงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกภูมิภาคทั่วประเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน อันส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาขั้น

การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาที่พบ เมื่อจัดกลุ่มตามหลักการวงจรคุณภาพ คือ การวางแผน การดำเนินงานตามแผน การติดตามตรวจสอบ และการพัฒนาปรับปรุง (PDCA) พบว่ามีปัญหาทุกด้านแต่ปัญหาสำคัญที่นำไปสู่ปัญหาอื่น ๆ คือ การขาดความเข้าใจในวิธีการดำเนินการตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น วิธีการแก้ปัญหาพบว่าควรเริ่มจากการให้ความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากนั้นจึงแก้ปัญหาไปตามลักษณะของปัญหาเป็นข้อ ๆ ส่วนแนวทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ คือ การขจัดปัญหาที่มีอยู่และดำเนินการพัฒนาทุกด้าน โดยเริ่มจากการสร้างความตระหนักในสำคัญของการดำเนินงานนี้ให้กับผู้บริหารและบุคลากร เพื่อนำไปสู่การพัฒนาด้านอื่น ๆ แต่ละด้านต่อไป มีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในไม่ต่อเนื่องมีการเปลี่ยนแปลงด้านบุคลากรทำให้ขาดความชัดเจนในด้านนโยบายการบริหารงาน การคัดเลือกหัวหน้าศูนย์การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษามีความล่าช้า ขาดการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง บุคลากรทางการศึกษาน้อยแต่มีภาระงานมาก ครูผู้ดูแลเด็กเล็กไม่มีความรู้ความเข้าใจในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และการดูแลเด็กเล็กไม่มีการจัดเก็บข้อมูลให้เป็นระบบเป็นหมวดหมู่การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแบบแผนการจัดทำรายงานการดำเนินงาน กระบวนการติดตามประเมินผล

และปัญหาด้านพัฒนาการของผู้เรียน แนวทางพัฒนาการดำเนินงานควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินงาน ควรมีการค้นคว้าร่วมวิเคราะห์กำหนดแนวทางการดำเนินงาน เพื่อเป็นข้อปฏิบัติร่วมกันเพิ่มการอบรมให้ความรู้ของครู ผู้ดูแลเด็กเล็ก และนำเทคโนโลยีมาช่วยในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา สนับสนุนงบประมาณในการบริหารจัดการและการติดตามประเมินผล จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาที่มาจากนโยบายหลักของผู้บริหารปรับโครงสร้างหน้าที่ในการดำเนินงานให้เหมาะสม และควรมีการติดตามประเมินผลอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษา คือ “ผู้บริหารตระหนักและให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา” เนื่องจากผู้บริหารจะเป็นผู้กำหนดเป้าหมาย และทิศทางของการบริหารสถานศึกษา และด้วยการประกันคุณภาพการศึกษาไม่สามารถดำเนินการได้ลุล่วง ด้วยบุคคลเพียงคนเดียว หรือกลุ่มคนที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพเท่านั้น แต่ทุกคนในสถานศึกษามีส่วนสำคัญร่วมกัน ซึ่งผู้บริหารที่สนใจ ใส่ใจ จะสามารถสร้างความตระหนัก และให้ความสำคัญกับงานประกันคุณภาพเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานในภาพรวมของสถานศึกษาได้ และปัญหาที่พบคือ ผู้บริหารและบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจใน ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา ขาดความตระหนักร่วมกันในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ และสำหรับสถานศึกษาบางแห่งผู้บริหารกับผู้รับผิดชอบงานด้านการประกันคุณภาพมีความเข้าใจคลาดเคลื่อน ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ส่งผลให้การผลักดันโครงการหรือแผนงานตามแผนพัฒนาการศึกษาไม่ได้รับการสนับสนุน อีกทั้งยังขาดงบประมาณเพื่อดำเนินงานตาม แผนพัฒนาการจัดปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติให้เกิดความสำเร็จในระดับมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในการขับเคลื่อนการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดความเข้มแข็งและ เป็นระบบอย่างแท้จริง

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาแนวทางการส่งเสริมงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางให้สถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปวางแผน เพื่อพัฒนา ปรับปรุง ส่งเสริม และยกระดับงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์แผนกลยุทธ์ด้านงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และนำผลวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา เป็นแนวทางในการส่งเสริมพัฒนางานประกัน

คุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบถูกต้อง ขับเคลื่อนสู่เป้าหมายของการจัดการศึกษา คือ การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพสูงสุดตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพและปัจจัยที่ส่งผลต่องานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

2.2 เพื่อพัฒนาแนวทางการส่งเสริมงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย จำแนกตามขั้นตอนการวิจัย 2 ระยะ โดยแต่ละระยะมีรายละเอียด ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพและปัจจัยที่ส่งผลต่องานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูล คือ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 384 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการกำหนดตัวอย่าง ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ซึ่งเลือกมาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมิน มีค่าความเชื่อมั่น 0.94 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ระยะที่ 2 พัฒนาแนวทางการส่งเสริมงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มี 3 ขั้นตอนย่อย มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ศึกษาแนวทางการส่งเสริมงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยการสัมภาษณ์ แหล่งข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน ที่ได้รับรางวัลระบบและกลไกการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพระดับยอดเยี่ยม (IQA AWARD ประจำปีการศึกษา 2564) ได้แก่ 1) โรงเรียนอนุบาลพรหมบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี 2) โรงเรียนบางซวดอนสุราษฎร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1 3) โรงเรียนวัดโบสถ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี 4) โรงเรียนประถมศึกษาธรรมศาสตร์ สำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1 5) โรงเรียนอนุบาลชัยนาท สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ที่มุ่งวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อให้ได้แนวทางการส่งเสริมงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

2.2 สร้างแนวทางการส่งเสริมงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยการสังเคราะห์จากเอกสาร แหล่งข้อมูล ได้แก่ เอกสารสังเคราะห์ข้อมูลระยะที่ 1 และสังเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนที่ 2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลและได้ (ร่าง) แนวทางการส่งเสริมงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหาจากการผู้วิจัยสังเคราะห์ข้อมูล เพื่อ (ร่าง) แนวทางการส่งเสริมงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2.3 ตรวจสอบแนวทางการส่งเสริมงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษาจำนวน 2 คน ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 3 คน ครูจำนวน 2 คน และนักวิชาการจำนวน 2 คน ทั้งหมด จำนวน 9 คน ได้มาโดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้องแนวทางการส่งเสริมงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการส่งเสริมงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

4.1 ผลการศึกษาสภาพงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.29) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.37) ด้านจัดทำรายงานประกันคุณภาพการศึกษาประจำปี ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.33) ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

ของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.42) ตามลำดับ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.24) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ด้านบุคลากร ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.37) ด้านทรัพยากรทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.37) ด้านโครงสร้างองค์กร ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.37) ตามลำดับ และผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของปัจจัยพยากรณ์งานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สามารถเขียนสมการพยากรณ์งานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในรูปคะแนนดิบ (raw score equation) $Y' = 0.888 + 0.275X_1^{**} + 0.261X_3^{**} + 0.159X_5^{**} + 0.095X_2^{**}$ ส่วนสมการพยากรณ์งานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมการคะแนนมาตรฐาน (standardized equation) $Z'_y = 0.547Z_1^* + 0.456Z_3^* + 0.204Z_5^* + 0.121Z_2^*$

4.2 พัฒนาแนวทางการส่งเสริมงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

4.2.1 ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 5 คน สรุปประเด็นการสัมภาษณ์ได้ ดังนี้ ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 กำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาดำเนินการโดยใช้เทคนิควงจรคุณภาพ (Quality cycle techniques, PDCA) บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ต้องการโดยผู้บริหารและครูในสถานศึกษา ร่วมกันกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษา ต้องให้หลักการบริหารที่เป็นระบบครบวงจรแบบ PDCA คือ 1. ร่วมกันวางแผน (Plan) 2. ร่วมกันปฏิบัติตามแผน (Do) 3. ร่วมกันตรวจสอบ (Check) 4. ร่วมกันปรับปรุง/นำไปใช้ (Action) มีปัจจัยที่ส่งเสริมงานประกันคุณภาพคือ ผู้บริหาร สถานศึกษา และทรัพยากรทางการศึกษา โดยจะเน้นมีส่วนร่วมและเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) เข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมประเมิน และร่วมรับผิดชอบ มีการเสริมสร้างพลัง (Empowerment) การกระจายอำนาจ (Decentralization) อันนำไปสู่เป้าหมายของโรงเรียนและผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ

(Best Practice) ขยายผลสู่ชุมชนการเรียนรู้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ (MOU) ในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) อย่างกัลยาณมิตร และสถานศึกษาแต่ละแห่งมีนวัตกรรม (Innovation) หรือการปฏิบัติที่เป็นเลิศ/แบบอย่างที่ดี (Best Practice) ของสถานศึกษาที่เป็นรูปแบบในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่เพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ทำให้สถานศึกษาสะท้อนประสิทธิผลในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน

4.2.2 ผลการ (ร่าง) แนวทางการส่งเสริมงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา QA by PDCA + LCSR สังเคราะห์แนวทางที่ส่งเสริมงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นรายด้าน โดยด้านดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาจำแนกได้จำนวน 8 ประเด็น ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาจำแนกได้จำนวน 7 ประเด็น ด้านประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาจำแนกได้จำนวน 7 ประเด็น ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจำแนกได้จำนวน 6 ประเด็น ด้านติดตามผลการนำผลการประเมินมาปรับปรุงจำแนกได้จำนวน 6 ประเด็น ด้านจัดทำรายงานประกันคุณภาพการศึกษาประจำปีจำแนกได้จำนวน 6 ประเด็น และด้านพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องจำแนกได้จำนวน 6 ประเด็น รวมทั้งหมด 46 ประเด็น

4.2.3 ผลการพัฒนาแนวทางการส่งเสริมงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า แนวทางการส่งเสริมงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา QA by PDCA + LCSR มีจำนวน 48 แนวทาง ประกอบด้วย (1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 6 แนวทาง (2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 9 แนวทาง (3) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 8 แนวทาง (4) ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 7 แนวทาง (5) ติดตามผลการนำผลการประเมินมาปรับปรุง 7 แนวทาง (6) จัดทำรายงานประกันคุณภาพการศึกษาประจำปี 5 แนวทาง (7) พัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง 6 แนวทาง โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็น ด้านความถูกต้องใน

ภาพรวม มีความถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.29) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีค่าเฉลี่ยระหว่างคือ 4.67 – 5.00 ด้านความเหมาะสมในภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.33) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.72 – 4.89 ด้านความเป็นไปได้ในภาพรวม มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.27) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.67 – 5.00 และด้านความเป็นประโยชน์ในภาพรวม มีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.29) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีค่าเฉลี่ยระหว่างคือ 4.72 – 4.94

ภาพที่ 1 แนวทางการส่งเสริมงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา QA by PDCA + LCSR

ตารางที่ 1 แนวทางการส่งเสริมงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
QA by PDCA + LCSR โดยการสนทนากลุ่ม

ขั้นตอนการดำเนินงาน	แนวทางการส่งเสริมประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	1. สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2. สถานศึกษากำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้รับผิดชอบในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตามแนวทางการมีส่วนร่วมอย่างชัดเจน 3. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และกำหนดค่าเป้าหมายอย่างเป็นขั้นตอน 4. ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันสำรวจข้อมูลสภาพปัญหา สภาพการดำเนินงานที่ผ่านมาวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาชาติ และเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องแล้วนำข้อมูลมาสังเคราะห์เป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 5. สถานศึกษาจัดทำร่างค่าเป้าหมายความสำเร็จของมาตรฐานการศึกษาเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาอย่างเป็นทางการเพื่อได้ข้อมูลย้อนกลับอย่างรวดเร็ว 6. สถานศึกษาประกาศค่าเป้าหมายแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ด้วยความโปร่งใสและเปิดเผยให้กลุ่มผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกทราบ ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ
2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	1. ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายด้านต่าง ๆ โดยสะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2. สถานศึกษากำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจน 3. ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของปัจจัยภายใน และวิเคราะห์โอกาส อุปสรรคของปัจจัยภายนอกสถานศึกษา (SWOT) 4. บุคลากรในสถานศึกษาร่วมกันกำหนดปฏิทินการนำแผนปฏิบัติการประจำปีสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน 5. ครู บุคลากรในสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 3 - 5 ปี ของสถานศึกษา 6. สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ด้วยการวิเคราะห์ทิศทาง และงบประมาณโครงการกิจกรรมที่ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาด้วยความโปร่งใสสามารถเข้าถึงได้ 7. ผู้บริหารสถานศึกษามุ่งเน้นการกระจายอำนาจ (Decentralization) และการมีส่วนร่วมของบุคลากรมีการจัดสรรงบประมาณที่มุ่งเน้นเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 8. ผู้บริหารสถานศึกษาตรวจสอบความถูกต้องการแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 3-5 ปี และแผนปฏิบัติการประจำปี ก่อนประชุมพิจารณา 9. สถานศึกษาร่วมประชุมพิจารณาแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 3-5 ปี และแผนปฏิบัติการประจำปีกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา
3) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	1. ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งผู้รับผิดชอบหลักเพื่อดำเนินงานตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพภายใน 2. สถานศึกษากำหนดปฏิทินดำเนินงาน และการรายงานผลที่ชัดเจน 3. สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ของสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมประเมิน และร่วมรับผิดชอบกับการดำเนินโครงการ/กิจกรรมของสถานศึกษา

ตารางที่ 1 แนวทางการส่งเสริมงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
QA by PDCA + LCSR โดยการสนทนากลุ่ม (ต่อ)

ขั้นตอนการดำเนินงาน	แนวทางการส่งเสริมประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
3) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	4. สถานศึกษาดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ตามระยะเวลาที่กำหนด 5. สถานศึกษาส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่าย (Teamwork) มีการพัฒนาทีมที่เข้มแข็งในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม ประกอบด้วยทีมสนับสนุน (Support Team) ทีมคุณภาพ (Quality Team) ทีมปฏิบัติ (Practice Team) 6. ครูผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินโครงการ/กิจกรรม นำเสนอรายละเอียดของโครงการ/กิจกรรมให้ผู้บริหารอนุมัติก่อนดำเนินการทุกครั้ง 7. สถานศึกษารายละเอียดของโครงการ/กิจกรรมที่สามารถเปิดเผยให้ผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) เข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างเป็นระบบ เช่น website, Facebook, Line official 8. ผู้บริหารสถานศึกษา นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลระหว่าง การปฏิบัติแก้ไข ปรับปรุงให้ทันทั่วทั้งที่อยู่เสมอ
4) ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	1. ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาและพัฒนาเกณฑ์การประเมินผลและตรวจสอบร่วมกันทั้งระดับบุคคลและระดับสถานศึกษา โดยถือปฏิบัติร่วมกันอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม 2. ครูและบุคลากรในสถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 3. สถานศึกษาดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง 4. สถานศึกษาจัดทำเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่หลากหลายและเหมาะสมในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5. ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดค่าเป้าหมายการประเมินเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณที่สะท้อนจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาในการดำเนินงาน โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในการแบ่งปันแนวคิดเพื่อพัฒนาแนวทางการดำเนินงาน 6. สถานศึกษามีข้อมูลสารสนเทศในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นฐาน ไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงาน 7. สรุปรายงานผลการประเมินและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่เปิดเผยข้อมูลได้อย่างตรงไปตรงมาและสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้
5) ติดตามผลการนำผลการประเมินมาปรับปรุง	1. ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการติดตามและดูแลอย่างเป็นระบบต่อเนื่องในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษา 2. ผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำเครื่องมือในการติดตามผลการนำผลการประเมินมาปรับปรุงอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง 3. ผู้บริหารสถานศึกษาติดตาม ตรวจสอบ ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ เพื่อการพัฒนางาน และการดำเนินงานที่เป็นเลิศ มีกระบวนการพัฒนาวิชาชีพ โดยใช้แนวทางของ coaching (การฝึกสอน) และ mentoring (การให้คำปรึกษา) 4. สถานศึกษาประชุมติดตามและรายงานความก้าวหน้าเป็นระยะเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานตรงเวลาและได้ผลงานที่มีคุณภาพ 5. สถานศึกษามีระบบการนิเทศภายในการจัดการเรียนรู้ที่เข้มแข็ง พร้อมรับการนิเทศจากบุคคลภายในและภายนอก

ตารางที่ 1 แนวทางการส่งเสริมงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
QA by PDCA + LCSR โดยการสนทนากลุ่ม (ต่อ)

ขั้นตอนการดำเนินงาน	แนวทางการส่งเสริมประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
5) ติดตามผลการนำผลการประเมินมาปรับปรุง	6. ผู้บริหารสถานศึกษาสะท้อนผลการปฏิบัติงานร่วมกับการสร้างขวัญ กำลังใจ และการเสริมพลัง (Empowerment) แก่บุคลากรทุกคนนำผลการติดตามไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษา 7. สถานศึกษาสำรวจความคิดเห็นบุคลากรทั้งภายในและภายนอก มีความพึงพอใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ
6) จัดทำรายงานประกันคุณภาพการศึกษาประจำปี	1. ผู้บริหารสถานศึกษาใช้หลักการกระจายอำนาจและหลักการมีส่วนร่วม มาใช้แต่งตั้งคณะกรรมการการจัดทำรายงานประจำปีเป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน 2. สถานศึกษาดำเนินการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองอย่างเป็นระบบมีรายละเอียดชัดเจนครอบคลุม 3. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการให้ความเห็นชอบในรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาอย่างเป็นกัลยาณมิตร 4. สถานศึกษาจัดประชุมรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษา 5. สถานศึกษาจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อเขตพื้นที่การศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี ตามระยะเวลาที่กำหนด (A, S)
7) พัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	1. สถานศึกษาผู้บริหารส่งเสริมแนวคิดเรื่องการประกันคุณภาพและเสริมสร้างพลัง (Empowerment) ความรู้ทักษะ ความรู้และความมั่นใจ ครู บุคลากรในสถานศึกษา 2. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการพัฒนาให้ครู และนักเรียนสร้างนวัตกรรมด้านเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถครู และนักเรียนตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ ให้สอดคล้องกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 อย่างต่อเนื่อง 3. สถานศึกษาส่งเสริมให้ได้นวัตกรรมระดับโรงเรียน ด้านผู้บริหารสถานศึกษา มีความร่วมมือระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาในการจัดหาและผลิตสื่อการเรียนการสอน 4. สถานศึกษาสร้างเครือข่ายความร่วมมือ (MOU) เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาผ่านเครือข่ายความร่วมมือ (MOU) เพื่อให้พัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง 5. สถานศึกษาสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูผู้สอน พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในและนอกโรงเรียนยกระดับระบบการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน 6. สถานศึกษาพัฒนารูปแบบหรือโมเดลการบริหารจัดการศึกษาที่ชัดเจน เพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนสู่การมีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิต่อแนวทางการส่งเสริมงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา QA by PDCA

+ LCSR ด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ปรากฏดังตาราง 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิต่อแนวทางการส่งเสริมงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา QA by PDCA + LCSR ด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ในภาพรวมและรายด้าน (n = 9)

ขั้นตอนงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	ความถูกต้อง		ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้		ความเป็น ประโยชน์	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.87	0.39	4.87	0.39	4.91	0.28	4.83	0.39
2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.86	0.41	4.89	0.33	4.88	0.37	4.88	0.37
3. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	4.89	0.29	4.88	0.33	4.90	0.29	4.88	0.29
4. ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	4.86	0.34	4.87	0.29	5.00	0.00	4.86	0.30
5. ติดตามผลการนำผลการประเมินมาปรับปรุง	4.89	0.33	4.89	0.33	4.89	0.33	4.94	0.13
6. จัดทำรายงานประกันคุณภาพการศึกษาประจำปี	5.00	0.00	4.89	0.33	4.89	0.33	4.84	0.34
7. พัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	4.67	0.42	4.72	0.37	4.67	0.42	4.72	0.37
รวมเฉลี่ย	4.86	0.29	4.86	0.33	4.88	0.27	4.85	0.29

จากตาราง 2 แนวทางการส่งเสริมงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา QA by PDCA + LCSR ในภาพรวม ด้านความถูกต้องในภาพรวม มีความถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.86, S.D. = 0.29) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีค่าเฉลี่ยระหว่าง คือ 4.67 – 5.00 ด้านความเหมาะสมในภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.86, S.D. = 0.33) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.72 – 4.89 ด้านความเป็นไปได้ในภาพรวม มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.88, S.D. = 0.27) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.67 – 5.00 และด้านความเป็นประโยชน์ในภาพรวม มีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.85, S.D. = 0.29) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีค่าเฉลี่ยระหว่าง คือ 4.72 – 4.94

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูและผู้บริหารในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ตามระบบและกลไกการบริหารจัดการ ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ให้ความสำคัญกับการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียน ชุมชนท้องถิ่น จัดทำรายงานประกันคุณภาพการศึกษาประจำปี มีการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเพื่อจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง พัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องและส่งเสริมแนวคิดเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษากับบุคลากรทุกคน

ในสถานศึกษา สอดคล้องกับที่ เมอร์กาทรอยด์ และมอร์แกน (Murgatroyd & Morgan, 1993) ที่กำหนดหลักสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา โดยยึดหลักว่าการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการและเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา โดยที่การประกันคุณภาพต้องประกอบไปด้วย การตรวจสอบและการทบทวน (กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา, 2561) ข้อ 3 กล่าวว่า ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยการกำหนด มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาติดตามผลการดำเนินการ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี เพื่อให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษามีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และแนะนำสถานศึกษาเพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ปัจจัยด้านบุคลากร ด้านโครงสร้างองค์กร ด้านทรัพยากรทางการศึกษา ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านการติดต่อสื่อสาร ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรมีส่วนร่วมในการทำงานช่วยให้การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีความรับผิดชอบในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษามีโครงสร้างองค์กรที่ชัดเจนและมีการกำหนดความรับผิดชอบในการดำเนินงาน ได้รับการสนับสนุนในรูปงบประมาณของและมีการติดต่อสื่อสารเพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับภฤชญา การิษฐ์ (2554) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ระดับปัจจัยทางการบริหารระดับผู้บริหารสถานศึกษาทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านภาวะ

ผู้นำ ด้านแรงจูงใจ ด้านโครงสร้างองค์กร ด้านการติดต่อสื่อสาร ตามลำดับ ออสเซียนนิลส์สัน และแลนด์เกรน (Ossiannilsson & Landgren, 2011) พบว่า 1) ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญในการบริหารคุณภาพการจัดการเรียนการสอนผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ บุคคล การเข้าถึงข้อมูล การมีส่วนร่วม ความโปร่งใส กระบวนการผลิตความยืดหยุ่น และการสื่อสารที่ใช้เป็นฐานและเป็นแรงบันดาลใจในการพัฒนานำไปใช้ในการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในอนาคต และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับสภาพงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาค่อนข้างสูง และมีปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร และปัจจัยด้านทรัพยากรทางการศึกษาที่สามารถพยากรณ์งานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (Y) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสามารถอธิบายความแปรปรวนของงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาร้อยละ 75.2 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความตระหนักให้กับบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ไม่เพียงให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบ รวมสร้างทัศนคติที่ดี และมีความเข้าใจในกระบวนการและมีประสบการณ์การทำงานในด้านนี้ บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนรับรู้และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานต่าง ๆ รวมถึงมีทัศนคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้อาจเพราะมีการกำหนดวัตถุประสงค์และบุคคลตามความเหมาะสมของงาน ข้อมูลย้อนกลับเพื่อให้เกิดความมั่นใจและเข้าใจตรงกัน การติดต่อสื่อสารเพื่อแก้ไขปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน สอดคล้องกับ โชคชัย พรหมมาก (2561) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยการบริหารที่ส่งผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม เขต 6 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 4) ปัจจัยการบริหาร ที่ส่งผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน ด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านโครงสร้างองค์กร สามารถรวมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 59.13 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

การพัฒนาแนวทางการส่งเสริมงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษา ตามแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 กำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาดำเนินการโดยใช้เทคนิควงจรคุณภาพ (Quality cycle techniques, PDCA) บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ต้องการ เนื่องจากมีภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยในการขับเคลื่อนงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ครูและบุคลากรในสถานศึกษาร่วมกันกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษา โดยจะเน้นมีส่วนร่วมและเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) เข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมประเมิน และร่วมรับผิดชอบ มีการเสริมสร้างพลัง (Empowerment) การกระจายอำนาจ (Decentralization) อันนำไปสู่เป้าหมายของโรงเรียนและผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Best Practice) ขยายผลสู่ชุมชนการแห่งเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ (MOU) อย่างกัลยาณมิตร และสถานศึกษามีนวัตกรรม (Innovation) ของสถานศึกษาที่เป็นรูปแบบในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ใช้หลักการบริหารที่เป็นระบบครบวงจรแบบ PDCA ที่เพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ทำให้อสถานศึกษาสะท้อนประสิทธิภาพในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานรวมถึงแนวทางการพัฒนาคุณภาพการประกันคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งผลการวิจัยในส่วนของแนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน พบว่า ควรเริ่มจากความเข้าใจทั้งผู้บริหารและบุคลากรให้เห็นถึงจุดมุ่งหมายที่แท้จริงของการประกัน ทั้งนี้แนวทางการส่งเสริมงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา QA_{by}PDCA + LCSR มีความน่าเชื่อถือ เนื่องจากผ่านการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลระบบและกลไกการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพระดับยอดเยี่ยม (IQA AWARD) ซึ่งองค์ประกอบสำคัญในการขับเคลื่อนระบบประกันคุณภาพ ประกอบด้วย หลักกระบวนการวงจรคุณภาพแบบ PDCA คือ 1. ร่วมกันวางแผน (Plan) 2. ร่วมกันปฏิบัติตามแผน (Do) 3. ร่วมกันตรวจสอบ (Check) 4. ร่วมกันปรับปรุง/

นำไปใช้ (Action) ซึ่งมีปัจจัยสนับสนุนในแต่ละประเด็นประกอบด้วย ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (Leadership) การติดต่อสื่อสาร (Communication) โครงสร้างองค์การ (Organizational Structure) ทรัพยากรทางการศึกษา (Educational Resources) ตามขั้นตอนงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 7 ขั้นตอน เป็นการสะท้อนผลมีทั้งการศึกษาข้อมูลในเชิงปริมาณและคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ถูกต้องชัดเจน มากำหนดแนวทางการส่งเสริมตามการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ระบบและกลไกการบริหารจัดการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลัก คือ วงจรคุณภาพเชิงซ้อนและเงื่อนไขความสำเร็จ โดยองค์ประกอบวงจรคุณภาพเชิงซ้อนประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย คือ องค์ประกอบวงจรคุณภาพ ประกอบด้วย 1) การวางแผน 2) การดำเนินงานตามแผนงาน 3) การตรวจสอบการติดตามประเมินผล 4) การปรับปรุงพัฒนา และองค์ประกอบขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา 3) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4) การดำเนินงานพัฒนาตามแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา 5) การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 7) การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และ 8) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และองค์ประกอบเงื่อนไขความสำเร็จ มี 7 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ นโยบายและยุทธศาสตร์ ภาวะผู้นำ การบริหารบุคคลในองค์กร กระบวนการทำงาน ทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน บรรยากาศในการทำงาน และการติดต่อสื่อสาร ทำการศึกษาการบริหารคุณภาพ แบบองค์รวม มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ให้ความรู้พื้นฐานในการบริหารคุณภาพโดยรวม 2) ศึกษาแนวทางการปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงาน ผลการศึกษาพบว่า 1) ความคิดพื้นฐานในการบริหารคุณภาพที่เป็นแรงผลักดันในการปรับปรุงคุณภาพให้มีความต่อเนื่องตามวงจรคุณภาพเดิม (Plan – Do – Check - Act) สำหรับกระบวนการที่จะตอบสนองความต้องการของที่ดีมีมาตรฐานระหว่างประเทศ เช่น ISO 9000 ซึ่งรูปแบบที่จะนำมาใช้ในกระบวนการขึ้นอยู่กับ การเชื่อมต่อระหว่างของลูกค้ายกับลักษณะเครือข่ายผู้ผลิตที่มีคุณภาพ โดย

อาศัยความมุ่งมั่นในการบริหารคุณภาพ ได้แก่ การประชุม เข้าใจถึงความต้องการของลูกค้า การสื่อสาร ข้อความที่มีคุณภาพ และวัฒนธรรมการรับรู้การเปลี่ยนขององค์กร เป็นต้น 2) ส่วนใหญ่เสนอแนวทางการปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานในการสร้างคุณภาพ โดยรวมในการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จ ได้แก่ การเพิ่มคุณภาพการบริหาร สร้างทีมงานอย่างเป็นระบบ สร้างเครื่องมือในการจัดการที่จำเป็น และผู้บริหารควรหลีกเลี่ยงปัญหาซึ่งจะช่วยให้ประสบความสำเร็จบนพื้นฐานความเข้าใจและความรู้การบริหารคุณภาพเป็นสิ่งสำคัญในองค์กร จากการสนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาตรวจสอบและประเมินแนวทางการส่งเสริมงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา QA by PDCA + LCSR ให้คำแนะนำเพื่อเพิ่มเติมในประเด็นที่ยังไม่สมบูรณ์ และลงความเห็นว่าแนวทางที่สร้างขึ้นมีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ในภาพรวมและรายด้านมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแนวทางการส่งเสริมงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่กำหนดขึ้นมาจากการศึกษาและการวิจัยอย่างเป็นระบบ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษาในการพิจารณาให้ข้อเสนอแนะที่ประโยชน์ในแต่ละขั้นตอน ทั้งนี้ต้องอาศัยปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร และปัจจัยด้านทรัพยากรทางการศึกษา สามารถพยากรณ์งานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยจะเน้นมีส่วนร่วมและเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) เข้ามามีส่วนร่วม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา นำระบบการประกันคุณภาพไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และเกิดผลดีต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษา ตามหลักการแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและอธิบายปรากฏการณ์เชิงเหตุผลได้อย่างชัดเจนนำไปสู่การสร้างความคิดใหม่สอดคล้องกับแนวคิดของ คีฟส์ (Keeves, 1988) ได้กล่าวถึงรูปแบบที่ดีควรมีลักษณะความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างการสร้างรูปแบบเริ่มต้นจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องที่จะสร้าง เพื่อนำผลที่ได้มากำหนดกรอบแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการสร้างรูปแบบ เนื่องจากมีวิธีการที่หลากหลายก่อให้เกิดความรู้เกิดทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานสอดคล้องกับแนวคิดการประเมินรูปแบบของ มาดัส (Madaus, et al., 1983) ที่ได้นำเสนอหลักการประเมินเพื่อเป็นบรรทัดฐานของกิจกรรมการตรวจสอบรูปแบบใน 4 ด้าน คือ ประเมินความถูกต้อง (Accuracy) ความเหมาะสม (Propriety)

ความเป็นไปได้ (Feasibility) และความเป็นประโยชน์ (Utility) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินรูปแบบโดยผู้บริหารสถานศึกษา

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

6.1.1 แนวทางการส่งเสริมงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สามารถนำเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดตามผลการนำผลการประเมินผลการมาปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

6.1.2 สถานศึกษาควรนำแนวทางการส่งเสริมงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ไปกำหนดแนวทางการพัฒนางานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

6.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนและส่งเสริมการประเมินผลคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเชิงคุณภาพที่สะท้อนจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา ผสมผสานกับการประเมินเชิงปริมาณควบคู่กันไปอย่างต่อเนื่อง

6.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

6.2.1 ควรมีการพัฒนาแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

6.2.2 การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) งานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

7. เอกสารอ้างอิง

- กฤษฎา การิฐุม. (2554). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- โชคชัย พรหมมาก. (2561). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม เขต 6. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.

สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. (2553). ประมวลพระราชดำรัสสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร. กรุงเทพฯ: สวทศจรดดา.

สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2561). **แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ**. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

Keeves, P. L. (1988). **Model and Model Building Education Research Methodology and Measurement: An International Handbook**. Oxford: Pergamon.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sampling Size for Research Activities. **Journal of Education and Psychological Measurement**, 30, (3), pp. 607-610.

Madaus, G. F., Scriven, M., & Stufflebeam, D. L. (1983). **Evaluation Models: Viewpoints on Educational and Human Services Evaluation**. Netherlands: Springer.

Murgatroyd, S. J., & Morgan, C. (1993). **Total Quality Management and the School**. Maidenhead, Berkshire: Open University Press.

Ossiannilsson, E. & Landgren, L. (2011). Quality in e-learning – a conceptual framework based on experiences from three international benchmarking projects. **Journal of Computer Assisted Learning** (2012), 28, pp. 42–51.